

Reikalavimai reklamai. Nesąžininga komercinė veikla

INGA GRINEVIČĖ

Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus
vedėja VVTAT

2023 M. gegužės 30 d.

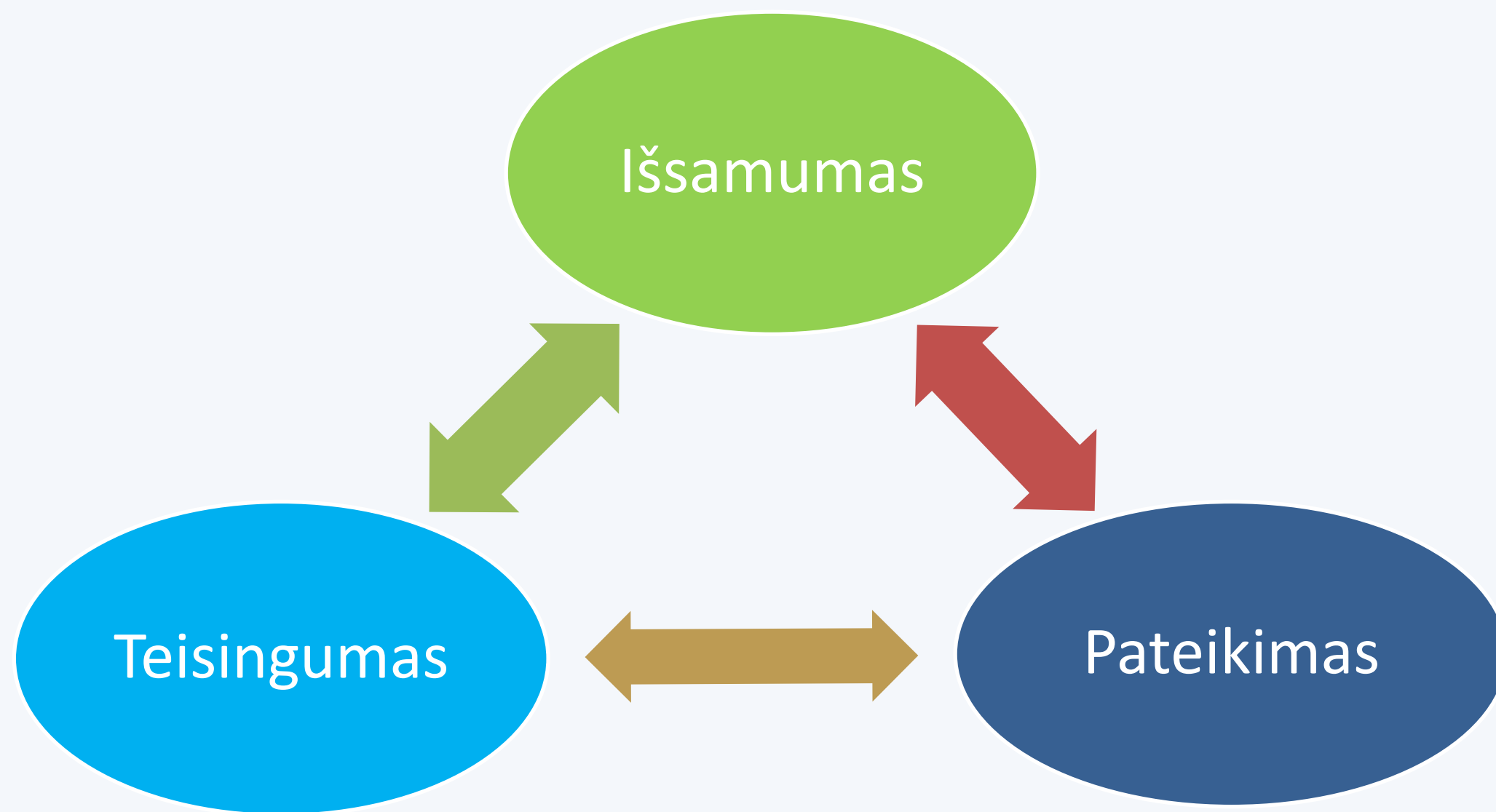
Reklamos požymiai

- Reklama.
- Reklamos vartotojas, koks jis?
- Reklamos vartotojo pasiekiamumas.
- Prekės ženklas = reklama

Vidutinis vartotojas

- Pakankamai informuotas, protingai atidus ir apdairus, atsižvelgiant į socialinius, kultūrinius ir kalbinius veiksnius.
- LVAT: Neturėtų būti tapatinamas su įtariu bei nepasitikinčiu reklamos davėjo ar skleidėjo skleidžiama informacija vartotoju

KLaidinančios reklamos kriterijai

Reklamos teisingumas

Reklamoje pateikiami teiginiai yra neteisingi, jeigu reklamos davėjas negali pagrįsti šių teiginių teisingumo jos naudojimo metu.

AUKŠČIAUSIO LAIPSNIO BŪDVARDŽIAI

- ➔ Tik tada, kai šį išskirtinumą galima pagrįsti įrodymais (reklamos naudojimo metu), kad
- ➔ parduodama prekė ar teikiama paslauga vienintelė ir turi reklamuojamą savybę

Reklamos išsamumas

Reklamoje pateikiama informacija yra neišsami:

- jeigu praleista tam tikra informacijos dalis, būtinai reikalinga, kad būtų išvengta reklamos vartotojų suklaudinimo;
- jeigu neatskleidžiama, nuslepiaama arba neaiškiai, nesuprantamai, dviprasmiškai ar ne laiku pateikiama esminė informacija.

Reklamos pateikimo būdas

Reklamos pateikimo būdas ar forma yra tokie, kad reklamos vartotojas gali suvokti numanomą neteisingą (klaidinantį) reklamos teiginį.

Reklamoje naudojami šūkiai

„Tik šiandien“

„Tik šią savaitę“

„Paskubėk, pasiūlymas ribotas“

„Akcija baigsis už 5 val 10 min“

Jau 25 metus mažų kainų vaistinė

**VISOMS PREKĖMS
NUO 13 IKI 15 VAL.**

KOSMETIKA

**HIGIENOS
PREKĖS**

**MAISTO
PAPILDAI**

**NERECEPTINIAI
VAISTAI**

IKI -30%

Pasiūlymai galioja kiekvieną dieną (įskaitant savaitgalius), atsižvelgiant į vaistinių „Camelia“ darbo laiką iki 2018-06-30. Nuolaidos (kosmetikai -25%, maisto papildams -30%, visoms kitoms prekėms iki -20%) taikomos perkant su Mažų kainų kortele. Nuolaidos taikymo laikotarpis administracijos sprendimu gali būti pratęstas arba pakeistas. Nuolaidos ir akcijos nesumuojamos. Nuolaidos netaikomos mineraliniam vandeniui, kompensuojamiems vaistams ir med. prekėms, perkant su kompensuojamųjų vaistų pasu. Daugiau informacijos – vaistinėse „Camelia“.

MEDIOSTAR Lazerinis plaukų šalinimas (PAKETAI)

Riboto laiko pasiūlymas 4 lazerio paketams

03

Dienų

09

Valandos

24

Minutės

26

Sekundės

Lazerinis plaukų šalinimas	Kaina perkant	Kaina perkant	Kaina perkant	Kaina perkant
	1 SESIJĄ	3 SESIJAS	6 SESIJAS	8 SESIJAS
Bet kuris bikini + pažastys	75 € Viso: 75€	65 € Viso: 195€	55 € Viso: 330€	45 € Viso: 360€
Kojos iki kelių + pažastys + bikini	108 € Viso: 108€	98 € Viso: 294€	88 € Viso: 528€	68 € Viso: 544€
Visos kojos + pažastys + bikini	118 € Viso: 118€	108 € Viso: 324€	98 € Viso: 588€	78 € Viso: 624€
Visas kūnas + veidas	128 € Viso: 128€	118 € Viso: 354€	108 € Viso: 648€	98 € Viso: 784€

KOSMETIKOS GAMINIŲ REKLAMA

KOSMETIKOS GAMINYS -

medžiaga arba mišinys, skirtas išorinėms žmogaus kūno dalims (epidermiui, plaukams, nagams, lūpoms ir išoriniams lyties organams) arba dantims arba burnos ertmės gleivinei, norint tik arba daugiausia valyti, kvėpinti, pakeisti išvaizdą, apsaugoti, išlaikyti jų gerą būklę arba pašalinti kūno kvapus.

Lietuvos Respublikos **reklamos įstatymo** 17 straipsnis nustato, kad yra draudžiama 2009-11-30 Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių nuostatų neatitinkanti reklama.

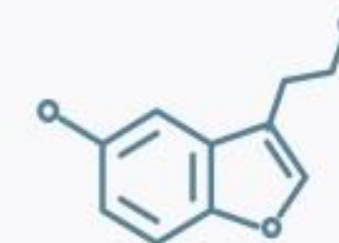
Reglamento (EB) Nr. 1223/2009 20 straipsnio 1 dalis nustato, jog ženklinant, pateikiant rinkai ir reklamuojant kosmetikos gaminius, draudžiama naudoti formuluotes, pavadinimus, prekės ženklus, vaizdinius ar kitus ženklus, kurie perkeltine ar kita prasme įteigtų, kad gaminiai turi savybių arba funkcijų, kurių iš tiesų neturi.

KOSMETIKOS GAMINIŲ REKLAMOJE VARTOJAMI TEIGINIAI TURI BŪTI PAGRĮSTI TEISINGA IR SU GAMINIU SUSIJUSIA INFORMACIJA:

teiginyje nurodyta sudedamoji dalis būtinai turi būti ir gaminyje,

konkrečios sudedamosios dalies savybės neturi būti siejamos su gaminio savybėmis,

teiginiai neturi leisti manyti, kad nuomonės – patikrinti teiginiai, jei tos nuomonės nėra pagrįstos patikrinamais įrodymais.

Gaminio veiksmingumo pristatymas grindžiamas tik turimais patvirtinančiais įrodymais.

Kosmetikos gaminio reklamoje negali būti naudojami gydomojo pobūdžio teiginiai. Jeigu nurodoma, kad gaminys turi gydomųjų ar profilaktinių savybių, tokiu atveju toks gaminys privalo būti registruotas kaip **vaistinis preparatas** ar **medicinos prietaisas**.

Teiginyje negali būti nurodomos ypatingos (t. y., unikalios) gaminio savybės, jei tas pačias savybes turi panašūs gaminiai; teiginiai turi būti **aiškūs, tikslūs, aktualūs** ir **suprantami** tikslinei grupei.

Kosmetikos gaminių reklama

- Gydo kraujosrūvas ir sumušimus,
- „Mažina randus“
- Antibakterinis;
- Turi priešūždegiminį poveikį,
- Mažina tinimą, gydo žaizdas,
- Stabdo senėjimą,
- Gydant nudegusią, sutrūkinėjusią, sausą,
- Psoriazės ar dermatito pažeistą odą,
- Preparatas turi nuostabių galių veiksmingai gydyti sausgyslių patempimus, hemorojų, nesenus apatinių galūnių tromboflebito atvejus, nudegimus, artritus, odos ligas,
- Mažina skausmą,
- Mažina kraujavimą,
- Apsaugo nuo odos vėžio, kurį sukelia žalingi saulės spinduliai,
- Gydomoji kosmetika“

TEISINGUMO KRITERIJAUŠ NEATITINKANTYS TEIGINIAI

- Mažina / lygina raukšles;
- Neleidžia susidaryti raukšlėms;
- Apsaugo nuo senėjimo;
- Atjaunina;
- Atkuria jaunystę;
- Didina krūtinę;
- Apsaugo nuo celiulito;
- Apsaugo nuo strijų susidarymo;
- Mažina kūno apimtį;
- Padeda nuo knarkimo;
- Veikia kaip botulino toksinas;
- Atkuria odos ląsteles ir t.t.

OBJEKTIVIŲ ĮRODYMŲ REIKALAUJANTYS TEIGINIAI

Kartais kosmetikos reklamoje naudojami teiginiai, kurių vartojimas yra leidžiamas tik tuo atveju, jeigu yra turimi **objektyvūs teiginių teisingumą patvirtinantys įrodymai**.

Pavyzdžiui:

- Klinikiniu būdu patikrintas veiksmingumas;
- Naudoti rekomenduoja net farmacininkai;
- Sertifikuotais organiniais ingredientais;
- Ekologiškas;
- Sudėtyje yra 95 % natūralių ingredientų;
- Skatina plaukų augimą;
- Naikina spuogus;
- 100 % natūralus produktas;
- 70 % ir daugiau šios priemonės sudaro sertifikuotos ekologiškos žaliavos;
- 100 % veganiški / Tinkamas veganams;
- Akimirksniu pastebimas poveikis;
- Drėkina 72 valandas;
- Užpildo raukšles per 20 sekundžių;
- Produkto veiksmingumas stabdant plaukų slinkimą yra 100 proc.;
- Vienas milijonas pirkėjų renkasi šį produktą;
- Numeris 1 Lietuvoje / Perkamiausias Lietuvoje;
- Hipoalerginis;
- Sukurta gydytojos;
- Apsaugo nuo saulės / Apsaugo nuo mėlynos šviesos poveikio ir t.t.

Kosmetikos teiginių techninis dokumentas

2019-07-01 Įsigaliojo Europos Komisijos vadovaujamos Darbo grupės parengtas techninis dokumentas

(<https://ec.europa.eu> – **Technical document on cosmetic claims**).

Techninis dokumentas pateikia tam tikrų teiginių vertinimo rekomendacijas, kuriomis remiasi ir VVTAT, vertindama reklamą.

Sąžiningumas + pagrindimas įrodymais.

Teiginiai apie kosmetikos gaminį turi būti objektyvūs, nežeminti ir nenuvertinti konkurentų, neturi klaidinti dėl teisėtai naudojamų sudedamųjų medžiagų.

„Be...“, „sudėtyje nėra...“ – draudžiama, kai klaidina, kai remiasi numanoma neigiama nuomone apie medžiagos ar medžiagų grupės saugumą.

„Be...“, „sudėtyje nėra...“ – leidžiama informavimo tikslais, siekiant vartotojui suteikti jam svarbią informaciją, lemiančią produkto pasirinkimą. Pavyzdžiui, leidžiamas teiginys „Be gyvūninės kilmės sudedamųjų medžiagų“, kuris galimai svarbus veganams, arba „Sudėtyje nėra alkoholio“, tiems, kurie ieško burnos skalavimo skysčio visai šeimai.

CBD produktai. Kas tai?

Maistas?
Maisto papildai?
Kosmetika?
Vaistiniai preparatai?

Daugiau

[Dažniausiai pasitaikantys CBD reklaminiai teiginiai, pažeidžiantys teisės aktų nuostatas \(vvtat.lt\)](https://vvtat.lt)

CBD PRODUKTŲ REKLAMA

Tai **NĖRA** vaistai, todėl maisto, maisto papildų, kosmetikos reklamoje yra draudžiama nurodyti, jog šie produktai pasižymi gydomosiomis ar ligų profilaktinėmis savybėmis.

Nuomonės formuotojams:

Bendrovės privalo užtikrinti, jog nuomonės formuotojas apie CBD produktą

gautų teisingą informaciją, reklamoje nerodytų, jog produktą vartoja ne pagal paskirtį ar gydosi turimus sveikatos sutrikimus.

Kosmetikos gaminiai su CBD:

- privalo būti notifikuoti CPNP portale,
- turi būti skirti tik išoriniam naudojimui,
- gali būti reklamuojami nurodant tik kosmetines tokių gaminių savybes.

Kiekviena reklamoje nurodyta savybė turi būti teisinga, o, prireikus, reklamos skleidėjas privalės pagrįsti tokio reklaminio teiginio teisingumą: atliktais tyrimais, dokumentais ir pan.

SVARBU !!!

Jei CBD produktus pardavėjai siūlo kaip kosmetikos produktus, tačiau jie yra vartojami kaip maisto papildai, tai gali turėti ir nesažiningos komercinės veiklos požymių.

Už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimą ir/ar nesažiningą komercinę veiklą gali būti skiriama bauda iki 100 000 €, bet ne daugiau nei 3 procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais.

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnis

DAŽNIAUSIAI PASITAIKANTYS CBD REKLAMINIAI TEIGINIAI, PAŽEIDŽIANTYS TEISĖS AKTŲ NUOSTATAS:

Aliejus, kremas, lašiukai, kapsulės su CBD:

- gerina savijautą.
- ramina, padeda kovoti su stresu, mažina nerimą, depresiją.
- apsaugo nervų sistemą, gydo nervų ligas.
- pašalina nuovargio jausmą.

Kiti teiginiai:

- ... gerina miegą, padeda nuo nemigos, gydo miego sutrikimus.
- ... gydo, padeda sumažinti odos pažeidimus, pagreitina, skatina gijimą, gydo žaizdas, nudegimus, atstato pažeistas vietas, sumažina randus, uždegimus, veikia antiseptiškai.
- ... turi prieš uždegiminių savybių, ramina odą.
- ... gydo ankstyvasias raukšles.
- ... apsaugo odą nuo ilgalaikių pažeidimų.
- ... padeda nuo niežėjimo.
- ... gydo spuogus, egzemą, dermatitą, psoriazę.
- ... mažina skausmą, kraujospūdį, sąnarių, raumenų skausmą, atpalaiduoja raumenis, gerina kraujotaką.
- ... ramina menstruacijų, menopauzės simptomus.
- ... padeda gydyti onkologines ligas, epilepsiją, Alzheimerio ligą, Parkinsono ligą.
- ... normalizuoja medžiagų apykaitą.

ETERINIŲ ALIEJŲ REKLAMA

ETERINIAI ALIEJAI

- tai kvapusis produktas, dažniausiai išgaunamas augalinę medžiagą distiliuojant garais distiliavimo aparate. Nors eterinius aliejus dažnai sutinkame kosmetikos produktų sudėtyje ar valymo priemonėse, o malonus kvapas garinant padeda atsipalaiduoti....

**TAI
NĖRA:**

- × VAISTAS
- × MEDICINOS PRIEMONĖ
- × MAISTAS
- × MAISTO PAPILDAS

Eterinių aliejų reklamoje yra **DRAUDŽIAMA** nurodyti, jog šie produktai pasižymi gydomosiomis ar ligų profilaktinėmis savybėmis.

**JEI NURODOMA, KAD GAMINYS
TURI GYDOMŲJŲ AR
PROFILAKTINIŲ SAVYBIŲ,**

toks gaminys privalo būti registruotas kaip vaistinis preparatas ar medicinos prietaisas.

ETERINIŲ ALIEJŲ REKLAMA

NUOMONĖS FORMUOTOJAMS

Eterinius aliejus reklamuojantys nuomonės formuotojai taip pat negali klaidinti vartotojų.

Bendrovės privalo užtikrinti, jog nuomonės formuotojas apie eterinius aliejus gautų teisingą informaciją.

Reklamoje **NERODYTŲ**, jog produktą vartotoja ne pagal paskirtį ar **gydosi** turimus sveikatos sutrikimus.

KOSMETIKOS GAMINIAI SU ETERINIAIS ALIEJAIS:

- privalo būti notifikuoti CPNP portale,
- turi būti skirti tik išoriniam naudojimui,
- gali būti reklamuojami nurodant **TIK** kosmetines tokių gaminių savybes. Kiekviena reklamoje nurodyta savybė turi būti teisinga.

Prireikus, reklamos skleidėjas privalės pagrįsti tokio reklaminio teiginio teisingumą įrodymais: atliktais tyrimais, dokumentais ir pan.

NETEISINGA, ĮRODYMAIS NEPAGRĮSTA ETERINIŲ ALIEJŲ REKLAMA GALI PAŽEISTI REKLAMOS ĮSTATYMO IR NESĄŽININGOS KOMERCINĖS VEIKLOS VARTOTOJAMS DRAUDIMO ĮSTATYMO NUOSTATAS. UŽ PAŽEIDIMUS **GALI BŪTI SKIRIAMA BAUDA IKI 100 000 €.**

Sveikatos priežiūros Paslaugų reklama

- ✗ Paciento įvaizdį;
- ✗ Vardą, pavardę;
- ✗ Gydytojų rekomendacijas.

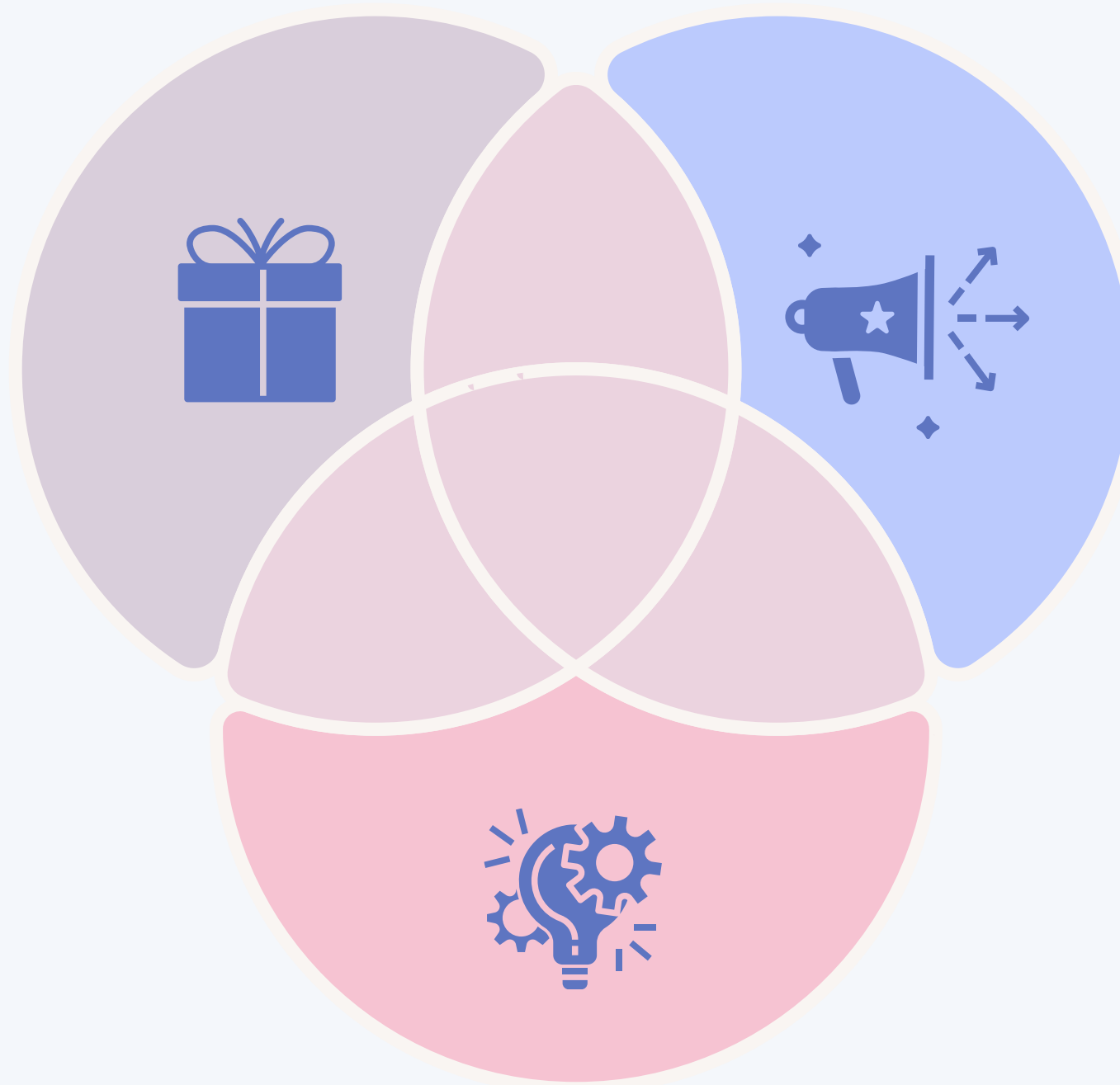
Daugiau

www.vvtat.lt/verslininkams/nuomonėsformuotojams

Reklama socialinėje erdvėje

#Reklama
#Dovana

Angliškame tekste:
#Ad
#Gifted

Reklama žymima kiekvieną kartą, kai minimas produktas ar paslauga!

Reklama

Reklaminio teksto pradžioje uždėtas žymuo „Reklama“ būtų laikomas gera praktika.

Padėka bendrovei nėra pakankamas atskleidimas, kad produkcija ar paslauga nuomonės formuotojui buvo suteikta nemokamai.

Žymuo „Reklama“ turi būti aiškiai perskaitomas, todėl nepatartina jo apjungti su bendrovių prekės ženklų pavadinimais ar kita informacija.

Nuomonės formuotojas neprivalo nurodyti visko, ką jam yra suteikęs komercinės veiklos subjektas už apžvalgos parengimą. Užtenka nurodyti „Reklama“, „Apmokėta“.

„dėkoju XYZ už nemokamą produktą“ yra pakankamos šios informacijos atskleidimui, jei tai buvo viskas, ką už minėtą paslaugą nuomonės formuotojui suteikė verslininkas.

Istorijos (angl. **STORIES**)

Žymuo „Reklama“ turi aiškiai matytis.

Kritikuotina, jei žymuo yra pateikiamas apačioje ekrano šone arba toje vietoje, kur dažnai pateikiama nuoroda „swipe up“.

Žymuo „Reklama“ neturėtų būti uždengiamas ir kitais pavadinimais ar ženklais (pvz., „Instagram“ atveju, ženklų „See more“, „Send message“, „Share“ ir pan.).

Žymenys #Reklama ir #Remiama/Sponsored (#Ad ir #Sponsored) turi būti aiškiai matomi bei lengvai įskaitomi: pakankamo dydžio ir išsiskiriantys spalviškai.

Reklama

Interneto tinklalapių nuorodų naudojimas nėra pakankama priemonė atskleisti, kad platinama informacija yra reklama.

Prekės ženklo ar bendrovės pažymėjimas vien tik žymeniu „@“ (pvz., @prekėsženklas), „bendradarbiaujat su“, „konkursas“, „partnerystė“ nelaikytinas tinkamu.

Jei už reklamą atlyginama ne tik produktais, bet ir sumokama, reklama turi būti žymima iš karto aiškiai matomu žodžiu „Reklama“ arba #Reklama.

Žymuo „Reklama“ neturėtų būti tarp kitų žymenų.

Po „Instagram“ įrašų žymuo „Reklama“ (#Reklama) turėtų būti teksto pradžioje arba iškart po įrašų, nedarant tarpų tarp teksto ir grotažymių.

NESAŽININGA KOMERCINĖ VEIKLA

- ✓ Vidutinis vartotojas
- ✓ Profesinis atidumas
- ✓ Suklaidinimo galimybė (nebūtinai suklaudinimo faktas)
- ✓ Klaidinanti komercinė veikla
- ✓ Klaidinantis informacijos neatskleidimas
- ✓ Agresyvi komercinė veikla
- ✓ „Juodasis sąrašas“

JUODASIS SĄRAŠAS

- Reklama bet kuriuo atveju laikoma klaidinančia, jeigu ji turi Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo požymių (Juodasis sąrašas):
 - ✓ *apgaulingas tvirtinimas, kad produktas gali gydyti ligas, funkcinius ar vystymosi sutrikimus.*

Kainų sumažinimo taisyklės

Pardavėjas privalo suteikti pirkėjui informaciją apie taikomą daiktų kainų sumažinimą. Bet kuriame pranešime apie daikto kainos sumažinimą turi būti nurodoma ankstesnė daikto kaina.

Ankstesne kaina yra laikoma mažiausia kaina, kurią pardavėjas taikė per 30 dienų laikotarpį iki kainos sumažinimo.

- Išimties paslaugoms ir greitai gendanties produktams.
- *Vartotojai turi teisę į žalos atlyginimą, .ty., kainų skirtumą.*
- *Atsakomybė:* Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 40 straipsnio 1 dalis.

Pavyzdys

***Mažiausia taikyta kaina
per 30 dienų***

NUOLAIDA 33%

BRAIN PRO

★★★★★ (99 pirkėjų atsiliepimai)

~~€34.99~~ €23.59

PROTINGAS KOMPLEKSAS KOGNITYVINEI
FUNKCIJAI, SMEGENŲ VEIKLAI, ATMINČIAI,
PRODUKTYVUMUI, BUDRUMUI IR ENERGIJAI.

Pažangi formulė. Sudėtyje net 18 veikliųjų
medžiagų. Tik aukštos kokybės augaliniai
ekstraktai, itin naudingi adaptogenai (natūralūs
"nootropai"), bei tobula multi-vitaminų
kombinacija nervinei ir psichologinei sveikatai.
Viskas vienoje kapsulėje. Subalansuota
kasdieniam vartojimui. Tinka veganams ir
vegetarams.

Pavyzdys (II)

31

Moterims > Drabužiai > Suknelės > Kokteilin

LAUREN
RALPH LAUREN

Kokteilinė suknelė 'DIAGOMA'

-20%

159,00 EUR ~~199,00 EUR~~

su PVM

30 dienų geriausia kaina*: 95,40 € (+66%)

Spalva: natūrali balta

Pasirinkti dydį

Abejoji dėl savo dydžio? [Dydžių rekomendacijos](#)

Sankcijos

už Reklamos įstatymo ir Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo pažeidimus

Įspėjimas

Bauda iki **3** procentų jų metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, bet ne didesnė nei **100 000 EUR**

Pakartotinai pažeidus įstatymą – iki **6** proc. metinių pajamų praėjusiais finansiniais metais, bet ne didesnė nei **200 000 EUR**

Ačiū

 <http://www.vvtat.lt>,

 konsultacijos@vvtat.lt,

 VartotojuTeisiuApsauga

 Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba

 Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba

 [vvtat.lt](https://www.instagram.com/vvtat.lt)

